

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr 18665
MALOPOLSKIE

1. Obiekt

WILLA "TURNIA" - ul. Kosciuszki nr 9.

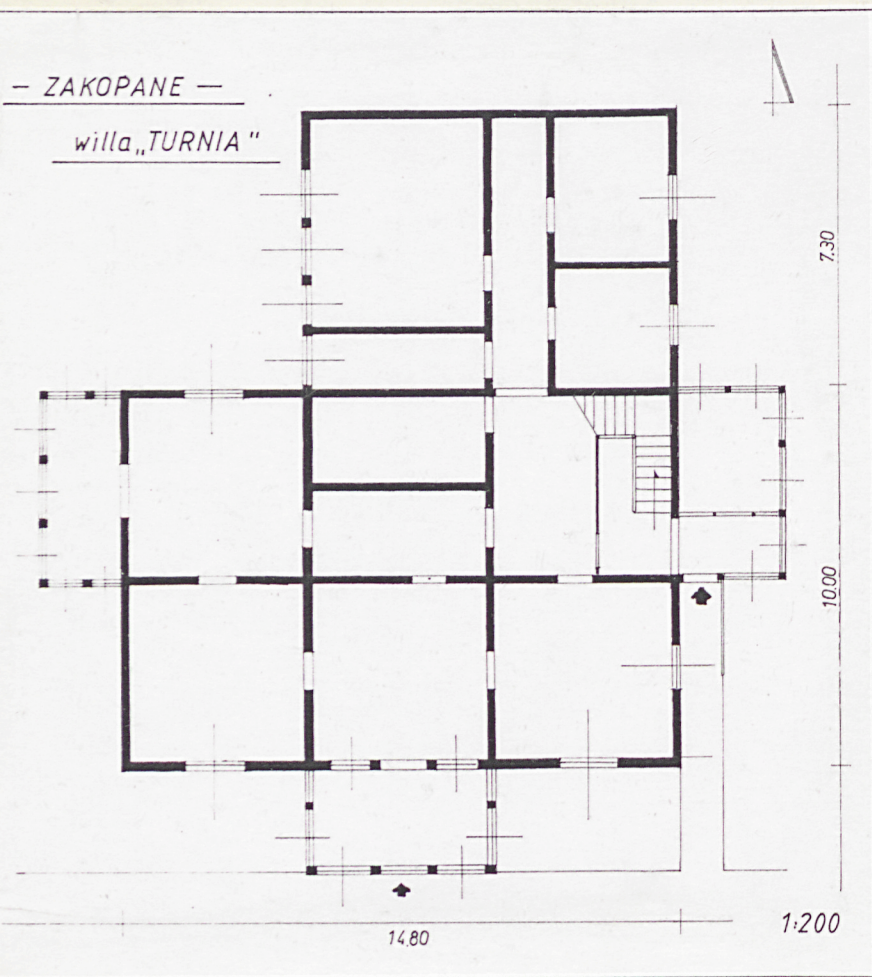
2. Czas powstania

ok. 1910 r.

3. Miejscowosc

ZAKOPANE

11. Zdjecia, rzut, przekroj, sytuacja, orientacja

4. Adres Zakopane
ul. Kosciuszki 9.

nr hipoteczny [redacted]

5. Przynaleznosc administracyjna

województwo nowosadeckie

gmina Zakopane

pow. TATRZANSKI

6. Poprzednie nazwy miejscowosci

—

7. Przynaleznosc administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo krakowskie

powiat Nowy Targ

8. Wlasciciel i jego adres

[redacted]

9. Uzytkownik i jego adres

mieszkania czynszowe

10. Rejestr zabytkow

Nr ks. 1. 835 data 20.06.1977

A-741 2 3.01.2001

Willa " Turnia " wzniesiona została ok. 1910 roku / 1908 ? / dla zakopiańskiego gazdy Jakóba Curusia z przeznaczeniem na pensjonat dla gości. Projekt architektoniczny budowy / bądź rozbudowy / nie datowany znajduje się w aktach Zwierzchności Gminnej z Zakopanego przechowywanych w Archiwum Państwowym w Nowym Targu. Projekt ten powstał zapewne ok. 1910 roku w renomowanym, zakopiańskim Biurze Architektonicznym prowadzonym przez rządowo upoważnionych architektów : Stefana Meyera, Karola Stryjeńskiego i Mariana Wimmera.

W latach międzywojennych w budynku mieścić miał się pensjonat z pokojami do wynajęcia, prowadzący własną restaurację i kawiarnię. W roku 1935 po Jakóbie Curusiu fundatorze, kolejnym właścicielem nieruchomości był syn również Jakób. W roku 1956 w jego miejsce w wykazach hipotecznych umieszczony został [redacted]

W latach międzywojennych willa wraz z obecną działką / nr 45 / wchodziła w skład większej nieruchomości obejmującej część Równi Krupowskiej z obecnym parkiem miejskim. Przed 1976 rokiem jako właściciel nieruchomości w wykazach hipotecznych ujawniony jest Skarb Państwa, do 1991 roku Tatrzańskie Towarzystwo Kulturalne. Do 1994 właścicielem była Gmina m. Zakopanego. Obecnie budynek przy ul. Kościuszki 9 stanowi współwłasność [redacted]

Budynek znajduje się w złym stanie technicznym. W ostatnich latach uległa zniszczeniu część północna. Wnętrza parteru są zruinowane. Uszkodzonym uległ także ciekawy snycersko-ciesielski detal elewacji.

Sytuacja. Willa " Turnia " usytuowana jest przy ulicy Kościuszki, jednej z głównych ulic miasta. Ulica ta prowadzi od dworca kolejowego do Krupówek. Znajduje się przy niej park miejski i gmach Urzędu Gminy. Willa położona jest po północnej stronie ulicy, w pobliżu jej skrzyżowania z ul. Sienkiewicza. Działka siedliskowa posiada [redacted] / obr. kat. 5 / i ma kształt prostokąta, krótszym bokiem przylegającego do ciągu ulicy Kościuszki.

Willa wzniesiona w tzw. stylu zakopiańskim, ukształtowanym na terenie Zakopanego i rozpowszechnionym na Podtatarzu na przełomie XIX i XX wieku. Drewniana, konstrukcji zrębowej. Zbudowana na złożonym planie, składająca się pierwotnie z dwu obszernych segmentów : szerokofrontowego domu stojącego frontem do ulicy i skrzydła dobudowanego do elewacji tylnej północnej. Skrzydło to pochodzące zapewne z rozbudowy willi zachowało się obecnie częściowo. Uwidocznione jest na archiwalnych planach. Budynek frontowy oraz skrzydło posiadały układ trzytraktowy, trzyosiowy. Budynek jest podpiwniczony, parterowy, z użytkowym / mieszkalnym / poddaszem. Elewacje budynku frontowego obudowane są częściowo zachowanymi gankami-werandami konstrukcji szkieletowej. Budynek nakrywają dachy dwuspadowe, przyczółkowe, ze szczytami rozdzielonymi dodatkowymi daszkami okapowymi nad otworami okiennymi. Bryła budynku, forma dachów, oraz wystrój elewacji charakterystyczny dla budownictwa Zakopanego z początków XX wieku.

Materiał, konstrukcja, technika.

Lawy fundamentowe wykonane z kamienia i betonu. Mury piwnic / suterenu / wzniesione z kamienia i cegły, tynkowane. Sklepienia masywne na stalowych podciągach. W piwnicach wylewki betonowe.

Podwaliny budynku wykonane z belek drewna świerkowego. Belki o przekrojach zbliżonych do kwadratu, wiązane w węglach na zamek, z przyciętymi ostatekami.

Ściany wzniesione w konstrukcji zrębowej, z belek płazów, powstałych z ciętych i obrabianych brzoszów tartacznych. W węglach belki wiązane na zamek, z przyciętymi ostatekami. Elewacje budynku frontowego lakierowane. Wewnątrz ściany o gładkich licach. Z zewnątrz widoczne uszczelnienia warkoczami z włókna. Elewacje skrzydła w naturalnym kolorze ścian / drewna /.

Stropy nad pomieszczeniami belkowe, z powalami deskowymi. Tragarze podparte sosnami. Podłogi w pomieszczeniach deskowe.

Otwory okienne. W elewacji frontowej otwory okienne prostokątne, smukłe, z oknami trójskrzydłowymi o uchylnym lufcie. Okna podwójne skrzynkowe. W elewacji tylnej i w elewacji zachodniej skrzydła, duże trójskrzydłowe, dziewięciopolewe okna typu " weneckiego ". W werandach-gankach oraz w wystawkach dachowych otwory okienne o półkolistych górą wykrojach, ze stolarką okienną nietypową w większości trójczęściową. W werandach górne części okien o promienistych podziałkach. Łuki tych okien z dekoracją w formie nadbitych ćwieków. Ścianki szkieletowych werand wypełnione szalunkami deskowymi na których dekoracja snycerska z motywami rozet i rozpostartych kwiatów " leluj ". Podobnie opracowane balustrady w szczytach i balkon ganku frontowego.

Otwory drzwiowe prostokątne. W wejściu do ganku frontowego drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, z promienistymi podziałkami listwowymi. Pozostała stolarka drzwiowa płycinowa, jedno i dwuskrzydłowa.

14. Kubatura

ok. 880 m³

15. Powierzchnia użytkowa zabudowy

ok. 220 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

pensjonat

17. Użytkowanie obecne

mieszkania lokatorskie

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Budynek w złym stanie technicznym. Wymaga remontu kapitalnego.

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Brak szczegółowych danych.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Sąd Rejonowy w Zakopanem. Wydział Ksiąg Wieczys-
tych - [REDACTED]

24. Uwagi różne

Właściciel niechętny służbom konserwatorskim odmówił
kategorycznie dokonania wizji budynku.

25. Opracował

mgr Marek H. Grabski październik 1998 r.

tekst
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki j.w. w oparciu o dokumentację techniczną
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. j.w. październik 1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów PSOZ Nowy Sącz

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

1. Matlakowski W., Budownictwo ludowe na Podhalu.
Warszawa 1892.
2. Witkiewicz St., O stylu zakopiańskim. Z. 1-3,
Lwów 1904, Warszawa 1931.
3. Radzikowski St. Eljasz., Styl zakopiański. " Lud "
t.6, 1901, s. 172-193.
4. Jabłońska T., Moździerz Zb., W zgodzie z naturą,
historią i duchem czasów / O ochronie zabytków
na Podtatrzu /. " Rocznik Podhalański ", T. IV,
1987, s. 357 - 401.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Archiwum Państwowe w Nowym Targu. Akta Zwierzchno-
ści Gminnej w Zakopanem. z lat 1870-1928 - sygn.
GmZ nr 67 - Zakopane ul. Kościuszki, willa " Tur-
nia " Jakóba Curusia. Proj. arch.
Stefan Meyer, Karol Stryjeński i Ma-
rian Wimmer, b.d. ok. 1910. / Fasada,
parter, poddasze, przekrój, sutereny
skala 1 : 100 /

27. Załączniki

1. Miejscowość Z A K O P A N E	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Willa " Turnia " - ul.	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Kościuszki 9. C.d. tekstu + ilustracje dodatkowe.
-----------------------------------	--	---

widok od wschodu

c.d. pkt 13.

Komunikacja z poddaszem klatką schodową usytuowaną w części północno-wschodniej budynku frontowego. Wejście do klatki schodowej z ganku-werandy przy elewacji wschodniej. Schody dwubiegowe, drewniane.

Urządzenia grzewcze. Budynek posiada zasilanie c.o.

Dachy budynku dwuspadowe, przyczółkowe. Więźba dachowa krokwiowo-jętkowa, pobita blachą. W szczytach otwory okienne. Górne partie szczytów z charakterystyczną dekoracją listwową "promienistą". W połaciach dachu małe facjatki nakryte daszkami dwuspadowymi z wydatnymi daszkami okapowymi.

Budynek posiada instalację elektryczną.

widok od płn-wsch.

widok od zachodu

widok od północy

Wkładkę założył: mgr M.H. Grabski X 1998 r.
(imię, nazwisko, data)

PSOZ Nowy Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

skrzydło północne budynku

weranda elewacji zachodniej

balkon poddasza

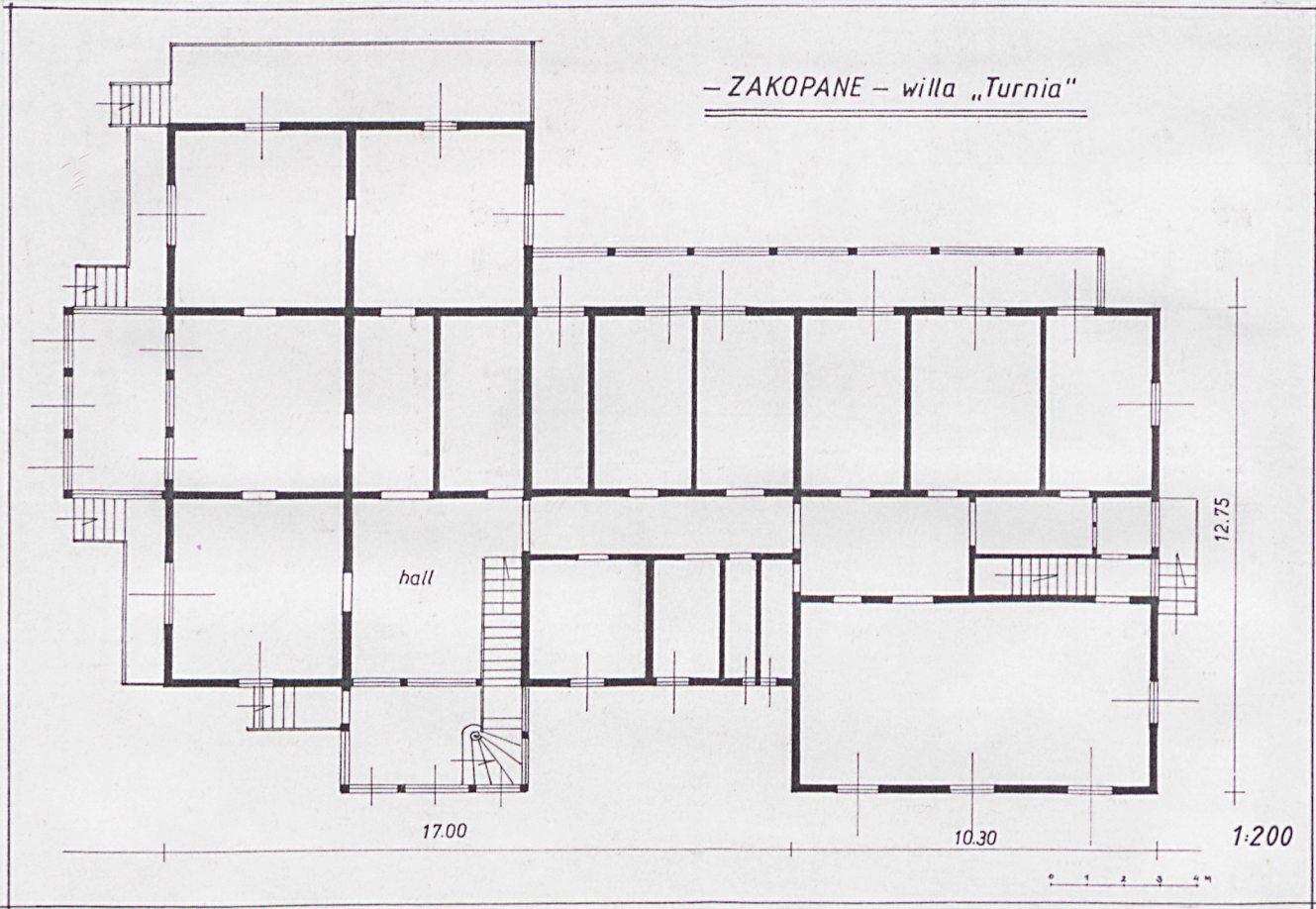

detal snycerski werandy

1. Miejscowość Z A K O P A N E	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Willa " Turnia " - ul. Kościuszki 9.	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Ilustracje dodatkowe.
-----------------------------------	--	---

ganek elewacji frontowej

stan z lat powojennych z zachowanym w całości skrzydłem

mgr M.H. Grabski X 1998 r.

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)
PSOZ Nowy Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

